

Tidpunkt 21.02.2023, klo 17:30 - 18:45

Mötesplats WSOY-talo/Teams, Mannerheiminkatu 20, 06100 Porvoo/WSOY-huset/Teams,
Mannerheimgatan 20, 06100, Borgå

Behandlade ärenden

§ 8 Mötets laglighet och beslutsförhet

§ 9 Val av protokolljusterare

§ 10 Lägesrapport över välfärdsområdets tvåspråkiga information och kommunikation

§ 11 Utlåtande gällande organiseringsavtalet för HUS

§ 12 Utarbetande av språkprogram, remissdiskussion

§ 13 Övriga ärenden

Närvarande medlemmar

Tom Liljestrand, ordförande
Kjell Grönqvist, 1:a vice ordförande
Jeanette Broman
Sebastian Ekblom
Fred Henriksson
Bodil Lund
Jolanta Lundgren
Gia Mellin-Kranck, suppleant

Övriga närvarande

Tomas Määttä, hallintoläkare /förvaltningsjurist, sekreterare
Nina Björkman-Nysten, vanhusneuvoston edustaja/äldrerådets representant
Mika Kosunen, viestintäjohtaja /kommunikationsdirektör, avlägsnade sig 17:50
Marketta Mattila, hallituksen edustaja/styrelsens representant
Pauli Ritola, vammaisneuvoston edustaja/representant för rådet för personer med funktionsnedsättning
Camilla Söderström, hallintojohtaja /förvaltningsdirektör

Frånvarande

Petra Lind
Anders Selen

Signaturer

Tom Liljestrand
Ordförande

Tomas Määttä
Sekreterare

Protokolljustering

Protokollet har justerats och godkänts

Kjell Grönqvist

Jolanta Lundgren

Pöytäkirja on sähköisesti allekirjoitettu /
Protokollet är elektroniskt undertecknat

§ 8

Mötets laglighet och beslutsförhet

Enligt förvaltningsstadgan för Östra Nylands välfärdsområde (146 §) skall kallelsen sändas senast tre dagar före mötet. Kallelsen har skickats till medlemmarna 16.2.2023 och samtidigt publicerats på Östra Nylands välfärdsområdes webbplats.

Beslutsförslag

Nationalspråksnämnden för Östra Nylands välfärdsområde förrättar namnupprop och konstaterar vilka ledamöter som meddelat förhinder och konstaterar att sammanträdet är lagenligt sammankallat och beslutfört.

Beslut

Nationalspråksnämnden för Östra Nylands välfärdsområde förrättade namnupprop och konstaterade vilka ledamöter som meddelat förhinder och konstaterade att sammanträdet är lagenligt sammankallat och beslutfört.

§ 9

Val av protokolljusterare

Enligt förvaltningsstadgan för Östra Nylands välfärdsområde (165 §) justeras protokollet på det sätt som organet beslutat.

Enligt god förvaltningssed väljer man två protokolljusterare.

Beslutsförslag

Nationalspråksnämnden för Östra Nylands välfärdsområde väljer Jolanta Lundgren och Kjell Grönqvist till mötets protokolljusterare.

Beslut

Nationalspråksnämnden för Östra Nylands välfärdsområde valde enhälligt Jolanta Lundgren och Kjell Grönqvist till mötets protokolljusterare.

§ 10

Lägesrapport över välfärdsområdets tvåspråkiga information och kommunikation

IUHVAADno-2023-382

Beredning och tilläggsinformation:

förvaltningsdirektör Camilla Söderström, camilla.soderstrom1(at)itauusimaa.fi

I lagen om välfärdsområden (§ 34) bestäms följande om kommunikationen:

Välfärdsområdet ska informera välfärdsområdets invånare och dem som använder välfärdsområdets tjänster samt organisationer och andra sammanslutningar om välfärdsområdets verksamhet. Välfärdsområdet ska ge tillräcklig information om de tjänster som välfärdsområdet ordnar, välfärdsområdets ekonomi, ärenden som bereds i välfärdsområdet och planer som gäller ärendena, behandlingen av ärendena, beslut som fattats och beslutens effekter. Välfärdsområdet ska informera om hur man kan delta i och påverka beredningen av besluten.

I fråga om beredningen av ärenden som behandlas av organen ska välfärdsområdet se till att de uppgifter som behövs med hänsyn till den allmänna tillgången till information läggs ut på välfärdsområdets webbplats på det allmänna datanätet när föredragningslistan är färdig. Välfärdsområdet ska i sin kommunikation på nätet se till att sekretessbelagda uppgifter inte läggs ut på det allmänna datanätet och att skyddet för privatlivet och skyddet för personuppgifter tillgodoses i kommunikationen.

I kommunikationen ska det användas ett sakligt, klart och begripligt språk och olika invånargrupperns behov ska beaktas. Kommunikationen ska ske med tillgängliga metoder.

Kommunikationsdirektör Mika Kosunen ger en lägesrapport om välfärdsområdets kommunikation.

Beslutsförslag

Förvaltningsdirektören:

Nationalspråksnämnden för Östra Nylands välfärdsområde antecknar översikten för kännedom.

Beslut

Nationalspråksnämnden för Östra Nylands välfärdsområde antecknade enhälligt översikten för kännedom.

§ 11

Utlåtande gällande organiseringsavtalet för HUS

IUHVA Dno-2023-323

Bilagor

- 1 Bilaga 1 HUS-organiseringsavtal_03022023
- 2 Liite 1 HUS-järjestämmissopimus_03022023

Beredning och tilläggsuppgifter:
förvaltningschef Camilla Söderström, camilla.soderstrom1@itauusimaa.fi

Organiseringsavtalet för HUS är ett inbördes avtal mellan välfärdsområdena i Nyland, Helsingfors stad och HUS-sammanslutningen, där dessa avtalar om den inbördes arbetsfördelningen, samarbetet och samordningen av verksamheten när det gäller ordnandet av hälso- och sjukvårdstjänster. I lagen om ordnande av social- och hälsovården och räddningsväsendet i Nyland (615/2021, nedan Nylandslagen) föreskrivs om organiseringsavtalets innehåll, beredning och godkännande. Syftet med avtalet är att säkerställa att parternas arbetsfördelning, samarbete och verksamhet samordnas på de punkter det är nödvändigt för att trygga parternas lagstadgade uppgifter och kostnadseffektivitet inom hälso- och sjukvården.

I enlighet med Nylandslagen ska organiseringsavtalet för HUS främja kostnadsnyttoeffektiviteten, produktiviteten, kvaliteten, patientsäkerheten, fungerande servicekedjor och servicehelheter samt tillgodoseendet av de språkliga rättigheterna inom hälso- och sjukvården. Vid arbetsfördelningen ska det dessutom säkerställas att en verksamhetsenhet som tillhandahåller hälso- och sjukvård med stöd av avtalet har tillräckliga ekonomiska och personella resurser samt tillräcklig kompetens för att sköta uppgiften. I avtalet ska man komma överens om arbetsfördelningen mellan parterna så att kunden har rätt till jämlik vård oberoende av hemkommun.

Ansvar för att ordna social- och hälsovårdstjänster överfördes från kommunerna till välfärdsområdena 1.1.2023. Enligt 48 § i lagen om genomförande av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet och om införande av den lagstiftning som gäller reformen (616/2021) ska organiseringsavtalet för HUS utarbetas före utgången av 2024. Eftersom social- och hälsovårdstjänster i Nyland fr.o.m. 1.1.2023 ordnas av de nya välfärdsområdena, Helsingfors stad och HUS-sammanslutningen, är det dock motiverat att avtala om arbetsfördelningen mellan organisatörerna redan i samband med överföringen av organiseringsansvaret. I och med detta tryggas invånarnas rättigheter till social- och hälsovårdstjänster på lika villkor under övergången samt främjas serviceintegration genast när reformen börjar.

Helsingfors stad har ansvaret för att samordna beredningen av avtalet. Beredningen sker i samarbete mellan Helsingfors stad, välfärdsområdena i Nyland och HUS-sammanslutningen. En regional beredningsgrupp grundades för samarbetet och samordningen, med representanter för alla Nylands välfärdsområden, Helsingfors stad och HUS-sammanslutningen. För beredning av avtalet har ytterligare 13 temagrupper utsetts, med uppgift att utarbeta en avtalstext.

I 9.3 § i Nylandslagen föreskrivs om avtalets innehåll. Under 2022 har dessa 13 temagrupper producerat det nödvändiga innehållet baserat på sin expertis, och avtalsutkastet innehåller följande teman:

1. Allmänna avtalsvillkor
2. Ledning, styrning och beslutsfattande
3. Finansiering och ekonomi
4. Hälsa och välfärd bland områdets befolkning
5. Förstärkning av primärvården och anpassning av servicekedjor och servicehelheter
6. Organiseringsansvar för den specialiserade sjukvården
7. Forskning, utbildning, utveckling och innovationer
8. Stödtjänster
9. Klient- och patientdata
10. Beredskapsplanering, beredskap och undantagstillstånd
11. Egenkontroll och kvalitet
12. Datadrivet ledarskap
13. Digitala tjänster

I enlighet med Nylandslagen ska Helsingfors universitet samt social- och hälsovårdsministeriet ge ett utlåtande i samband med beredningen av avtalet. I enlighet med 19 § i Nylandslagen och 33 § i lagen om välfärdsområden ska även nationalspråksnämnderna lämna ett utlåtande om organiseringsavtalet.

Det är meningen att avtalet ska färdigställas utgående från de utlåtanden som lämnats in i början av 2023. Universitetet anser i sitt utlåtande att betydelsen av mångsidig forskning poängterades i avtalet. Dessutom preciserades socialvårdens FUI-struktur och de punkter som gäller kompetenscentren. Social- och hälsovårdsministeriet anser i sitt utlåtande att avtalets utkast är välgjort och att det är möjligt att ingå ett organiseringsavtal för HUS utgående från utkastet. Vidare påpekar social- och hälsovårdsministeriet att man särskilt bör fästa vikt vid att öka åtgärder som tryggar förutsättningarna för jourens verksamhet, egenkontrollen och närmare uppföljning samt att man ska utvidga främjandet av välfärd och hälsa så att detta arbete även omfattar organisationer och företag. Dessa påpekanden beaktades vid beredningen av avtalet.

Processen för att behandla och godkänna avtalet inleds i början av 2023 i de högsta beslutsfattande organen för de avtalsslutande parterna. Organiseringsavtalet för HUS träder i kraft efter att det har godkänts av välfärdsområdesfullmäktige för välfärdsområdena i Nyland, Helsingfors stadsfullmäktige och HUS-sammanslutningens stämma. Därefter ska det godkända avtalet levereras till social- och hälsovårdsministeriet.

Nationalspråksnämndens utlåtande utgår från att de språkliga rättigheterna synliggörs i avtalet.

Beslutsförslag

Förvaltningsdirektören:

Nationalspråksnämnden beslutar att ge följande utlåtande över organiseringsavtalet för HUS:

I avtalsutkastet under allmänna villkor lyftes väl fram hur de språkliga rättigheterna tillgodoses och främjas det vill säga att avtalsparterna ska komma överens om samarbete och arbetsfördelning i syfte att tillgodose och främja de språkliga rättigheterna. Parterna ska beakta vad som avses med ordnande och samordning av de tjänster i detta avtal även i tillämpliga delar vad som föreskrivs om arbetsfördelningen och samarbetet mellan tvåspråkiga välfärdsområden, som gäller parterna, i enlighet med 39 § i lagen om ordnande av social- och hälsovården (612/2021) och vad som i 33 § i samma lag har konstaterats om Västra Nylands välfärdsområdes uppgift att stödja utvecklingen av svenskspråkiga social- och hälsovårdstjänster i hela landet. Som en del av avtalets uppföljning och styrning följer man upp och styr hur förverkligandet av de språkliga rättigheterna främjas.

De språkliga rättigheterna bör genomsyras på den strategiska, taktiska och operativa nivån. De språkliga rättigheterna bör ta fasta på att trygga den i grundlagen tillförsäkrade rätten för var och en att använda sitt eget språk, antingen finska eller svenska.

För främjande av hälsa och välfärd bland området invånare bör det av den välfärdsberättelse- och plan som utarbetas i samarbete med Helsingfors stad och respektive välfärdsområde i Nyland samt HUS-sammanslutningen tas i beaktande de språkliga rättigheterna.

I samordningen av de nyländska välfärdsområdenas, Helsingfors stads och HUS-sammanslutningens tjänster är det fråga om servicehelheter och -kedjor, som avtalsparterna åtar sig att definiera och genomföra. I detta avtalsutkast är de språkliga rättigheterna klart definierade som en av målsättningarna.

Gällande forskning, utbildning, utveckling och innovationer är det definierat att denna tvåspråkiga region samt det specialuppdrag som enligt Lag om ordnande av social- och hälsovård 33 §, Västra Nylands välfärdsområde ska stödja utvecklandet av de svenskspråkiga social- och hälsovårdstjänsterna i hela landet.

Gällande avtalsutkastets bilaga 1 "Indikatorer som beskriver Nylands befolknings hälsa, välfärd och servicebehov" borde det läggas till en mätare där elevers skolspråk framgår.

Beslut

Nationalspråksnämnden för Östra Nylands välfärdsområde beslutar att ge följande utlåtande över organiseringsavtalet för HUS:

I avtalsutkastet under allmänna villkor lyftes väl fram hur de språkliga rättigheterna tillgodoses och främjas det vill säga att avtalsparterna ska komma överens om samarbete och arbetsfördelning i syfte att tillgodose och främja de språkliga rättigheterna. Parterna ska beakta vad som avses med ordnande och samordning av

de tjänster i detta avtal även i tillämpliga delar vad som föreskrivs om arbetsfördelningen och samarbetet mellan tvåspråkiga välfärdsområden, som gäller parterna, i enlighet med 39 § i lagen om ordnande av social- och hälsovården (612/2021) och vad som i 33 § i samma lag har konstaterats om Västra Nylands välfärdsområdes uppgift att stödja utvecklingen av svenskspråkiga social- och hälsovårdstjänster i hela landet. Som en del av avtalets uppföljning och styrning följer man upp och styr hur förverkligandet av de språkliga rättigheterna främjas.

De språkliga rättigheterna bör genomsyras på den strategiska, taktiska och operativa nivån. De språkliga rättigheterna bör ta fasta på att trygga den i grundlagen tillförsäkrade rätten för var och en att använda sitt eget språk, antingen finska eller svenska.

För främjande av hälsa och välfärd bland området invånare bör det av den välfärdsberättelse- och plan som utarbetas i samarbete med Helsingfors stad och respektive välfärdsområde i Nyland samt HUS-sammanslutningen tas i beaktande de språkliga rättigheterna.

I samordningen av de nyländska välfärdsområdenas, Helsingfors stads och HUS-sammanslutningens tjänster är det fråga om servicehelheter och -kedjor, som avtalsparterna åtar sig att definiera och genomföra. I detta avtalsutkast är de språkliga rättigheterna klart definierade som en av målsättningarna.

Gällande forskning, utbildning, utveckling och innovationer är det definierat att denna tvåspråkiga region samt det specialuppdrag som enligt Lag om ordnande av social- och hälsovård 33 §, Västra Nylands välfärdsområde ska stödja utvecklandet av de svenskspråkiga social- och hälsovårdstjänsterna i hela landet.

Gällande avtalsutkastets bilaga 1 "Indikatorer som beskriver Nylands befolknings hälsa, välfärd och servicebehov" borde det läggas till en mätare där elevers skolspråk framgår.

Nationalspråksnämnden för Östra Nylands välfärdsområde beslutade även att föreslå följande kompletteringar till organiseringsavtalet:

- 11 EGENKONTROLL OCH KVALITET

Punkt 3) Personal, kompetens

En tillräcklig personal **med kunskaper i finska och svenska samt** yrkeskompetens säkerställs genom fortbildning om egenkontroll, patient- och klientsäkerhet samt främjande och utveckling av säkerhetskultur.

Punkt 5) Kommunikation

Kommunikationen om egenkontroll är tillgänglig och jämlik, öppen och i rätt tid **och ges på finska och svenska.**

- 13 DIGITALA TJÄNSTER

Under rubriken "De digitala tjänsternas och IKT-tjänsternas principer, allmänna målsättningar och riktlinjer"

På sidan 27:

Möjliggörande av integration av tjänster på primär och specialiserad nivå, smidiga servicestigar. **De digitala stigarna/tjänsterna bör fungera även på svenska, t.ex. hälsobyn** och tillhandahållande av tjänster via flera kanaler

På sidan 28:

- I de digitala tjänsterna och IKT-tjänsterna beaktas skyldigheterna i enlighet med lagen om tillhandahållande av digitala tjänster, enligt vilka kunden kan välja de digitala tjänster som erbjuds. Tillgängligheten för olika tjänster granskas enligt WGA-AA-kriterierna och språkversioner erbjuds **enligt nationalspråken finska och svenska (engelska, ryska, arabiska till tillämpliga delar).**

§ 12

Utarbetande av språkprogram, remissdiskussion

IUHVA Dno-2023-385

Bilagor

- 1 Liite 1 Kieliohjelma
- 2 Bilaga 1 Språkprogram

Beredning och tilläggsinformation:

förvaltningsdirektör Camilla Söderström, camilla.soderstrom1(at)itauusimaa.fi

Sju av de 21 välfärdsområdena är tvåspråkiga. Dessa är Mellersta Österbotten, Österbotten, Egentliga Finland, Västra Nyland, Vanda-Kervo, Östra Nyland och Kymmenedalen. Utöver dessa är Helsingfors stad och HUS-sammanslutningen tvåspråkiga. Social- och hälsovård ska i tvåspråkiga välfärdsområdens område ordnas på både finska och svenska så att kunderna blir betjänade på det språk de väljer, antingen finska eller svenska (5 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård). I och med reformen utvidgas rätten till social- och hälsovård på både finska och svenska geografiskt. Detta beror på att de tvåspråkiga välfärdsområdena ska ordna tjänsterna på finska och svenska även i enspråkiga kommuner i sitt område, där tjänsterna tidigare ordnades på kommunens språk. Språkprogrammet är ett sätt att säkerställa förverkligandet av språkliga rättigheter som en del av all verksamhet inom välfärdsområdet.

Nationalspråksnämnden har som mål att utarbeta ett språkprogram för Östra Nylands välfärdsområde fram till sommaren 2023.

Beslutsförslag

Förvaltningsdirektören:

Nationalspråksnämnden för Östra Nylands välfärdsområde för en remissdiskussion om utkastet till språkprogrammet som finns som bilaga.

Beslut

Nationalspråksnämnden för Östra Nylands välfärdsområde förde en remissdiskussion om ett utkast till språkprogram. Nämnden fortsätter behandlingen av programmet på sitt följande möte och kallar in en sakkunnig i frågan.

§ 13

Övriga ärenden

Beslut

- Svenskspråkiga nätverket inom Östra Nylands välfärdsområde bestående av välfärdsområdets tjänsteinnehavare utses av välfärdsområdesdirektören
- Nationalspråksnämnden för Östra Nylands välfärdsområde beslutade att nästa möte äger rum den 23 mars kl. 17.00.

Besvärsförbud

§8, §9, §10, §11, §12, §13

Besvärsförbud

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta.

Sovelletaan lakia hyvinvointialueesta, lainkohta: § 141.